

Bryssel 18.11.2015
COM(2015) 572 final

ANNEX 2

LIITE

**JÄSENVALTIOILLE TARKOITETUT OHJEET KANSALLISISTA ENERGIA- JA
ILMASTOSUUNNITELMISTA OSANA ENERGIAUNIONIN HALLINTOA**

asiakirjaan

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
THE EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE, ALUEIDEN
KOMITEALLE JA EUROOPAN INVESTOINTIPANKILLE**

Energiaunionin tila

{SWD(2015) 208}
{SWD(2015) 209}
{SWD(2015) 217 à 243}

JÄSENVALTIOILLE TARKOITETUT OHJEET KANSALLISISTA ENERGIA- JA ILMASTOSUUNNITELMISTA OSANA ENERGIAUNIONIN HALLINTOA

1. Johdanto

Komissio antoi 25. helmikuuta 2015 tiedonannon energiaunionia koskevasta puitestrategiasta. Siinä todetaan, että energiaunioniin tarvitaan myös *yhdennetty hallinto- ja seurantaprosessi sen varmistamiseksi, että kaikki energiaan liittyvät toimet niin EU:n tasolla kuin jäsenvaltio-, alue- ja paikallistasollakin edistävät energiaunionin tavoitteita.*

Toukokuussa 2014, jolloin sovittiin vuoteen 2030 ulottuvista ilmasto- ja energiapolitiikan puitteista, Eurooppa-neuvosto palautti mieleen, että on kehitettävä *luotettava ja avoin hallintojärjestelmä, jonka avulla voidaan varmistaa, että EU saavuttaa energiapoliittiset tavoitteensa.* Lisäksi neuvosto katsoi 19. maaliskuuta 2015, että on kehitettävä *luotettava ja avoin hallintojärjestelmä.* Tämän hallintojärjestelmän keskiössä ovat yhdenmukaiset ja yhdennetyt kansalliset energia- ja ilmastosuunnitelmat. Hallintojärjestelmä perustuu olemassa oleviin rakenteisiin, esimerkiksi kansallisiin ilmasto-ohjelmiin sekä uusiutuvaa energiaa ja energiatehokkuutta koskeviin kansallisiin suunnitelmiin.

Komissio tekee läheistä yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa näiden yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi, jotta voidaan yhdessä varmistaa energiaunionin toteuttamisen onnistuminen, vähentää hallinnollista taakkaa ja parantaa avoimuutta jäsenvaltioiden kannalta sekä varmistaa investointivarmuus vuoteen 2030 ja sen jälkeen.

Tämän asiakirjan tarkoituksena on tarjota ohjausta jäsenvaltioille niiden laatiessa yhdennettyjä kansallisia energia- ja ilmastosuunnitelmia sekä määrittää niiden keskeiset osat.

Tässä asiakirjassa käynnistetään tähän liittyvä vaiheittainen prosessi ja selitetään sen päävaiheet aina nykyhetkestä siihen, kun kansalliset suunnitelmat viimeistellään vuonna 2018. Lisäksi siinä käsitellään jäsenvaltioiden ja komission rooleja ja tehtäviä tässä prosessissa. Vuonna 2016 komissio tekee lainsäädäntöaloitteen suunnittelu- ja raportointivaatimusten yhdenmukaistamisesta sekä täydentää näitä ohjeita esittämällä mallin kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien rakenteelle.

1. Yleiset periaatteet ja kansallisten suunnitelmien soveltamisala

Kansallisissa suunnitelmissa olisi noudatettava kokonaisvaltaista lähestymistapaa ja käsiteltävä energiaunionin viittä ulottuvuutta yhdennetyllä tavalla, jossa otetaan huomioon eri ulottuvuuksien välinen vuorovaikutus. Olemassa olevien suunnitelmien erityiset osat voidaan säilyttää riippuen suunnitteluprosessien alasta ja jaksotuksesta. Kansallisten suunnitelmien olisi katettava kausi 2021–2030. Niiden olisi perustuttava vuoteen 2020 mennessä saavutettaviin tavoitteisiin ja sisällettävä vuoteen 2050 ulottuvat näkymät.

Vaikka jäsenvaltiolla on oikeus laatia niiden kansallisiin olosuhteisiin sopivaa politiikkaa, kansallisissa suunnitelmissa esitettävillä kansallisilla energia- ja ilmastotavoitteilla ja -politiikoilla olisi tuettava energiaunionin yhteisesti sovittujen tavoitteiden saavuttamista, erityisesti vuodelle 2030 asetettuja tavoitteita (kasvihuonekaasupäästöjen vähennykset, uusiutuva energia, energiatehokkuus ja sähköverkkojen yhteenliitännät), joista Eurooppa-neuvosto sopi lokakuussa 2014. Päästövähennyksiin aloilla, jotka eivät kuulu päästökauppajärjestelmään, jatketaan taakanjakopäätöksessä esitetyn lähestymistavan soveltamista vuoteen 2030, mutta EU:n tason tavoitteet uusiutuvien energialähteiden ja

energiatehokkuuden osalta saavutetaan jäsenvaltioiden yhteisillä ponnisteluilla sekä EU:n tason politiikalla ja toimenpiteillä.

On erittäin tärkeää, että kansallisilla suunnitelmilla saadaan aikaan pitkän aikavälin ennustettavuutta ja varmuutta investointeja varten ja varmistetaan jäsenvaltioiden parempi yhteistyö sekä yhdenmukaisuus ilmasto- ja energiapolitiikkaa koskevien jäsenvaltioiden lähestymistapojen välillä.

2. Kansallisten suunnitelmien sisältö

Kansallisten suunnitelmien olisi katettava kausi 2021–2030 ja niissä olisi esitettävä näkymät vuoteen 2050, jotta varmistetaan yhdenmukaisuus pitkän aikavälin poliittisten tavoitteiden kanssa EU:n ja kansallisella tasolla.

Kansallisten suunnitelmien olisi sisällettävä seuraavat osat:

a) Nykytilanne

- Yleiskatsaus kansallisesta energiajärjestelmästä ja kansallisen suunnitelman poliittisesta kontekstista siten, että se kattaa energiaunionin viisi ulottuvuutta (mukaan lukien makroekonominen konteksti, kasvihuonekaasupäästöt, energialähteiden yhdistelmä sekä tilanne kullakin energiajärjestelmän osa-alalla.).
- Tilanteen arviointi tämänhetkisen energia- ja ilmastopolitiikan ja -toimien osalta, mukaan lukien tukijärjestelmät ja verotusjärjestelmät uusiutuvaa energiaa ja energiatehokkuutta varten, hyödyntäen kokemuksia, joita on saatu edistymisestä kohti vuodelle 2020 asetettuja energia- ja ilmastotavoitteita.
- Yleiskatsaus tärkeimmistä kysymyksistä, joilla on rajat ylittävää merkitystä, mukaan lukien alueellisen yhteistyön ja yhdentymisen lisäämiseen liittyvät mahdollisuudet ja haasteet.
- Hallinnollinen rakenne kansallisten energia- ja ilmastopolitiikkojen toteuttamiseen, mukaan lukien keskeisten hallinnollisten elinten vastuut ja niiden väliset vuorovaikutukset.

Kansalliset suunnitelmat voidaan laatia jäsenvaltioiden olemassa olevien kansallisten energia- ja ilmastopolitiikan strategioiden perusteella näitä ohjeita noudattaen. Ne ulottuvat vuoteen 2020, vuoteen 2030 ja sen jälkeiselle ajalle.

b) Tavoitteet, politiikat ja toimenpiteet viittä ulottuvuutta varten

Kansallisissa suunnitelmissa olisi määritettävä tavoitteet kutakin energiaunionin ulottuvuutta kohti. Vuoteen 2030 ulottuvien energiatavoitteiden osalta suunnitelmissa olisi esitettävä kansalliset panokset, joita tarvitaan EU:n tason tavoitteiden saavuttamiseen yhteisesti. Kun on kyse kasvihuonekaasupäästöistä muilla kuin päästökauppajärjestelmään kuuluvilla aloilla, suunnitelmissa olisi esitettävä politiikat ja toimenpiteet, joilla on tarkoitus saavuttaa tarkistetussa taakanjakopäätöksessä esitetyt sitovat kansalliset raja-arvot.

Lisäksi olisi esitettävä eri ulottuvuuksien välinen vuorovaikutus (esim. uusiutuvien energialähteiden ja energiatehokkuuden vaikutus kasvihuonekaasujen vähentämiseen, uusiutuvien energialähteiden käytön lisääntymisestä aiheutuvat infrastruktuuritarpeet jne.).

Kunkin tavoitteen osalta suunnitelman olisi sisällettävä kuvaus suunnitelluista politiikasta ja toimenpiteistä tavoitteiden saavuttamiseksi. Tähän tulisi lisäksi kuulua arviointi näiden politiikkojen keskinäisestä vuorovaikutuksesta, jotta varmistetaan politiikan johdonmukaisuus ja vältetään päällekkäinen sääntely.

Energiaturvallisuus, solidaarisuus ja luottamus

- Keskipitkän ja pitkän aikavälin tavoitteet ja standardit, jotka liittyvät toimitusvarmuuteen, mukaan lukien energialähteiden ja toimittajamaiden monipuolistaminen, infrastruktuuri, varastointi, kysynnän ohjaus, valmiudet selviytyä jonkin energialähteen rajoittuneista tai keskeytyneistä toimituksista sekä vaihtoehtoisten kotimaisten lähteiden käyttöönotto. Tavoitteiden olisi sisällettävä alueellinen yhteistyö, ja toimenpiteitä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi olisi koordinoitava alueellisesti. Tässä kontekstissa kansallisten suunnitelmien olisi perustuttava erityisiin toimitusvarmuussuunnitelmiin (arviointisuunnitelmat, ennaltaehkäisysuunnitelmat ja hätäsuunnitelmat), jotka laaditaan kaasun toimitusvarmuutta koskevan sääntelyn mukaisesti.
- Poliittiset strategiat, jotka koskevat energiavarmuutta sen laajemmassa merkityksessä, mukaan lukien muut asiaan liittyvät poliittiset valinnat, kuten ne, jotka liittyvät energian säästöihin tai energialähteiden yhdistelmään.
- Lisäksi olisi tarkasteltava yleistä lähestymistapaa tuontienergian toimitusvarmuuden varmistamiseen muun muassa infrastruktuurin avulla, ja suunniteltua lähestymistapaa kansainvälisiin sopimuksiin kolmansien maiden kanssa.

Täysin yhdentyneet energian sisämarkkinat

- Sähköverkkojen yhteenliittämisen kehittyminen ajalla 2021–2030 (suhde rajat ylittävän siirtokapasiteetin ja asennetun tuotantokapasiteetin välillä) siten, että otetaan huomioon sovittu 15 prosentin tavoite vuotta 2030 varten sekä jäsenvaltioiden erityistekijät, kuten kustannukset ja mahdolliset kauppavirrat. Tähän tulisi myös kuulua tiedot tärkeimmistä hankkeista, joilla on tarkoitus saavuttaa tarvittavat yhteenliitännät vuoteen 2030 mennessä.
- Energiainfrastruktuurin osalta se, miten toteutetaan suunnitellut kansalliset infrastruktuurihankkeet sekä yhteistä etua koskevat hankkeet (PCI), mukaan lukien aikataulu. Tämän osalta kansallisten suunnitelmien olisi perustuttava Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista annettuun asetukseen.
- Tavoitteet, jotka liittyvät markkinoilla vallitsevaan kilpailuun, markkinoiden yhdentämiseen ja yhteenkytkemiseen, joustavuuden käyttöön sähköntuotantoalalla, mukaan lukien lyhytaikaisten markkinoiden kehittäminen, energiamarkkinoiden kysynnän ohjauksen kilpailukyky sekä älykkäiden verkkojen ja älykkäiden teknologioiden käyttöönotto.
- Arviointi suunniteltujen infrastruktuuri-investointien ja energiantuotannon kehityssuuntien vaikutuksista energian tukku- ja vähittäishintoihin sekä markkinaintegraatioon muiden jäsenvaltioiden kanssa.

Energiatehokkuus hillitsemässä kysyntää

- Kansalliset politiikat ja toimenpiteet, joilla on tarkoitus tukea sovitun EU:n tason energiatehokkuustavoitetta, joka on vähintään 27 prosenttia (tarkistetaan vuonna 2020 sen osalta, olisiko nostettava 30 prosenttiin), siten, että otetaan huomioon näistä politiikoista ja toimenpiteistä odotetut energian säästöt sekä voimassa olevan EU:n lainsäädännön täytäntöönpano.
- Kehityspolku energian säästöille, jotka määritetään määrällisesti sekä primäärienergian kulutuksena että energian loppukulutuksena vuoteen 2030, olisi esitettävä jäsenvaltion osuutena EU:n tavoitteen saavuttamiselle.

- Kansalliset politiikat ja toimenpiteet, joilla on tarkoitus lisätä energiatehokkuutta rakennusallalla. Tämä sisältää kansalliset rakennusten kunnostamista koskevat strategiat sekä kansalliset energiatehokkuuteen liittyvät investointiohjelmat.

Vähähiiliseen talouteen siirtyminen

- Kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi suunnitellut politiikat ja toimenpiteet, jotka kattavat kaikki keskeiset päästöjä aiheuttavat alat, mukaan lukien liikenne ja maatalous, ja joilla pyritään saavuttamaan tarkistetussa taakanjakopäätöksessä vuodelle 2030 asetetut sitovat kansalliset tavoitteet muilla kuin päästökauppajärjestelmään kuuluvilla aloilla, siten, että otetaan huomioon pitkän aikavälin visio ja tavoite siirtymisestä vähäpäästöiseen talouteen (2050).
- Kansalliset politiikat ja toimenpiteet, joilla on tarkoitus tukea sovittua EU:n tason sitovaa tavoitetta, jonka mukaan uusiutuvien energialähteiden osuus on vähintään 27 prosenttia, siten, että otetaan huomioon voimassa olevan EU:n lainsäädännön täytäntöönpano sekä näkymät vuoteen 2050.
- Kohtuullinen kehityspolku uusiutuvien energialähteiden osuudelle energian kokonaisloppukulutuksesta vuoteen 2030, mukaan lukien kehityspolut asiaan liittyvälle teknologialle sekä sähkön kysynnälle (asennettu teho ja tuotettu energia), olisi esitettävä jäsenvaltion osuutena, jota ohjaa tarve saavuttaa yhteisesti EU:n tavoite.
- Toimenpiteet, jotka toteutetaan energiajärjestelmän joustavuuden lisäämiseksi uusiutuviin energialähteisiin perustuvan energiantuotannon osalta. Tilanne ja suunnitelmat sähkömarkkinoiden yhteenkytkemisen ja yhdentämisen osalta, tasehallintaa ja reservejä koskevat alueelliset toimenpiteet sekä se, miten järjestelmän riittävyys arvioidaan uusiutuvan energian kontekstissa. Kansalliset politiikat ja toimenpiteet, joilla on tarkoitus tukea muuta vähähiilistä teknologiaa.
- Kansalliset politiikat ja toimenpiteet, joilla on tarkoitus tukea liikenteen hiilidioksidipäästöjen vähentämistä.
- Jos jäsenvaltiot aikovat tukea tietäntyyppisten teknologioiden kehittämistä, suunnitelman olisi sisällettävä myös arviointi vaikutuksista energiahintoihin ja energialaitoksiin sekä markkinoiden yhdentymiseen muiden jäsenvaltioiden kanssa.

Tutkimus, innovointi ja kilpailukyky

- Kansallisella tasolla asetetut tavoitteet, politiikat ja toimenpiteet, joilla varmistetaan asianmukainen panos uuteen eurooppalaiseen energia-alan tutkimusta ja innovointia koskevaan lähestymistapaan, joka vauhdittaa energiajärjestelmän muutosta, ja erityisesti integroidun strategisen energiateknologiasuunnitelman (SET-suunnitelma) toimiin.
- Kansalliset poliittiset strategiat ja rahoitusohjelmat tutkimukselle ja innovoinnille uusiutuvan energian, energiatehokkuuden ja muiden vähähiilisten teknologioiden aloilla, mukaan lukien liikennesektori, sekä niiden käyttöönotto markkinoilla, mukaan lukien strategiat, joilla tuetaan tutkimus- ja teknologialaitoksia.
- Teollisuuspoliittiset strategiat, jotka liittyvät vähähiilisen teknologian alan kilpailukykyyn ja kilpailukykyyn sen laajemmassa merkityksessä, mukaan lukien tuet, vaikutus kasvuun, työpaikkojen ja taitojen osa-alueilla, rahoitus ja resurssit.
- Tilanteen mukaan tavoitteet, jotka liittyvät energiajärjestelmän kilpailukykyyn ja sen vaikutukseen talouden kilpailukykyyn yleensä sekä EU:n energiateknologioihin ja -laitteisiin liittyvään kansainväliseen kauppaan ja pääsyyn kolmansien maiden markkinoille.

c) Yhdenmetyt ennusteet ja indikaattorit

Kansallisissa suunnitelmissa olisi oltava erillinen osa ennusteista suunnitelman analyttisenä perustana, mukaan lukien viite- ja politiikkaskenaariot, joissa arvioidaan ehdotetun politiikan ja toimenpiteiden vaikutukset. Kaksivuotisissa edistymiskertomuksissa olisi hyödynnettävä keskeisiä indikaattoreita, jotka komissio on laatinut yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa, sekä päivitettyjä ennusteita, politiikkoja ja toimenpiteitä.

Energiaunionin viiden ulottuvuuden monialaisen luonteen vuoksi on tarpeen arvioida ja validoida poliittiset tavoitteet ja välineet integroitujen menetelmien avulla. Tästä syystä kansallisten suunnitelmien olisi sisällettävä ennusteet ajanjaksolle vuoteen 2030 saakka ja sen jälkeen energiajärjestelmiä ja kasvihuonekaasupäästöjä¹ varten, mukaan lukien näkymät vuoteen 2050. Ennusteissa olisi otettava huomioon esimerkiksi makroekonominen tilanne (kuten odotettu bruttokansantuote ja väestön kasvu), talouden rakenteelliset muutokset, jotka todennäköisesti vaikuttavat energiajärjestelmään ja kasvihuonekaasupäästöihin, maailmanlaajuiset energiasuuntaukset (kuten kansainväliset fossiilisten polttoaineiden hintojen kehitykset) sekä hiilen hinnat, rajat ylittävät sähköverkkojen väliset yhteenliitännät ja teknologiakustannukset. Komissio antaa näitä kysymyksiä koskevat tekniset suositukset, ja jäsenvaltiot selventävät, miltä osin näistä poiketaan, esimerkiksi mallia koskevien vaatimusten vuoksi.

Kansallisessa suunnitelmassa esitetään vähintään kaksi skenaariota: i) viiteskenaario, joka perustuu tämänhetkisiin suuntauksiin sekä tämänhetkisiin politiikkoihin ja toimenpiteisiin EU:n ja kansallisella tasolla; ja ii) ainakin yksi politiikkaskenaario, joka vastaa suunniteltujen kansallisten tavoitteiden (erityisesti vuodelle 2030 asetettujen tavoitteiden) täytäntöönpanoa lisäpolitiikan ja -toimenpiteiden avulla energiaunionin viittä ulottuvuutta varten, kuten kansallisessa suunnitelmassa esitetään. Tämän jälkeen korostettaisiin mahdollista synergiaa ja kompromisseja toimien ja toimenpiteiden välillä.

Komissio voi tukea jäsenvaltioita toimittamalla tietoja ja analyysijä. Merkittävä panos saadaan EU:n uudesta energiaa, liikennettä ja kasvihuonekaasuja koskevasta viiteskenaariosta, joka on laadittu tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa ja joka julkaistaan vuoden 2016 ensimmäisellä puoliskolla. Lisäksi jäsenvaltioille olisi tarjottava politiikka- ja herkkyyskkenaarioita, jotta voidaan tukea niiden strategista suunnittelua, tunnistaa yhteiset haasteet ja arvioida, miten yksittäisten jäsenvaltioiden poliittiset valinnat vaikuttavat yhteisten energiaunionin tavoitteiden saavuttamiseen. EU:n viiteskenaario muodostaa myös pohjan, jonka perusteella voidaan arvioida jäsenvaltioiden yhteiset panokset energiaunionin tavoitteisiin.

Kansalliset ennusteet olisi esitettävä ajoissa, jotta mahdollistetaan niiden yhdistäminen EU:n tasolla ja sen jälkeen arviointi energiajärjestelmän ja edistymisen yleisestä tilasta. Tämän vuoksi tehdyt oletukset sekä keskeisten mallintamistulosten suuntaukset, jotka kuvaavat energiajärjestelmää, olisi esitettävä selkeästi ja avoimesti.

Jäsenvaltioiden olisi käytettävä avainindikaattoreita edistymiskertomuksissa, jotka koskevat niiden kansallisten suunnitelmien täytäntöönpanoa. Komissio hyödyntää indikaattoreita, jotka on esitetty vuoteen 2030 ulottuvissa ilmasto- ja energiapolitiikan puitteissa ja jotka jo sisältyvät maita koskeviin tiedotteisiin, ja esittää komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa² konseptin ja ensimmäisen analyysin avainindikaattoreista edistymisen seuraamiseksi kohti

¹ Seurantajärjestelmäasetuksen vaatimuksia, jotka koskevat raportointia kasvihuonekaasujen päästöennusteista, on noudatettava.

² SWD(2015)243.

energiaunionin tavoitteita. Tässä yhteydessä esitetään indikaattorit energiaunionin viittä ulottuvuutta varten, esimerkiksi energian hinnat, kilpailukyky, energian tuonnin monipuolistaminen, hiilidioksidipäästöjen vähentäminen, tutkimus ja innovointi tai energiamarkkinoiden toiminta.

3. Alueellinen yhteistyö kansallisten suunnitelmien laatimiseksi

Toimiva energiaunioni edellyttää, että jäsenvaltiot koordinoivat toimiaan ja tekevät yhteistyötä laatiessaan energiapolitiikkaa. Kansallisten suunnitelmien olisi sen vuoksi alusta alkaen perustuttava alueellisiin kuulemisiin.

Jäsenvaltioiden olisi tunnistettava alat, jotka ovat sopivia yhteiseen tai koordinoituun suunnitteluun niiden alueella, ja niiden olisi kuultava aluettaan laatimisprosessin aikaisessa vaiheessa. Alueen eri kansallisten suunnitelmien olisi täydennettävä ja mahdollisuuksien mukaan vahvistettava toisiaan, ja niissä olisi käytettävä kansallisia vahvuuksia alueellisten haasteiden käsittelemiseksi kaikkein turvallisimmalla ja kustannustehokkaimmalla tavalla. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä siihen, että varmistetaan koordinoitu lähestymistapa uusien energiaressurssien ja -infrastruktuurien kehittämiseen.

Yhteiset lähestymistavat ja yhteiset tavoitteet voivat lisätä pitkän aikavälin ennustettavuutta ja investointivarmuutta. Kansallisten politiikkojen koordinoinnin olisi sen vuoksi myös ehkäistävä haitallisia aloitteita ja lievennettävä kansallisten politiikkojen mahdollisia haitallisia vaikutuksia muiden jäsenvaltioiden kannalta. Suunnitelmien olisi sen vuoksi sisällettävä arviointi siitä, miten niissä esitetyt tavoitteet ja politiikat vaikuttavat muihin jäsenvaltioihin kyseisellä alueella ja kuinka alueellista yhteistyötä eri politiikan alojen ja toimialojen osien välillä olisi vahvistettava.

Tähän voi käyttää jo olemassa olevia foorumeja, joilla käsitellään alueellista yhteistyötä ja makroalueellisia strategioita. Komissio on aktiivisesti mukana prosessissa ja tukee asianmukaisten uusien foorumien kehittämistä. On välttämätöntä, että alueiden välillä vallitsee tasapaino, mikä mahdollistaa energiaunionin useat ulottuvuudet kattavan yhteistyön.

Komissio tarjoaa jäsenvaltioille yksityiskohtaisempaa ohjausta alueellisesta yhteistyöstä energiaunionin tavoitteiden täytäntöönpanon yhteydessä vuonna 2016.

4. Suunnitelmien täytäntöönpanoa koskevat raportit ja niiden päivitykset

Jäsenvaltioiden olisi toimitettava joka toinen vuosi edistymisraportit kansallisten suunnitelmien täytäntöönpanosta vuodesta 2020 alkaen. Nämä täytäntöönpanoraportit ovat tärkeä väline, joiden avulla voidaan auttaa kaikkia jäsenvaltioita näkemään, mitä energiaunionin tavoitteiden täytäntöönpanossa tapahtuu.

Komissio raportoi edistymisestä vuosittaisessa kertomuksessaan energiaunionin tilasta.

Kansalliset suunnitelmat on tarkoitus päivittää kaudella 2021–2030 muuttuvien olosuhteiden ja muutosten huomioon ottamiseksi, jotta saavutetaan energiaunionin yhteisesti sovitut tavoitteet, erityisesti vuodelle 2030 asetetut ilmasto- ja energiatavoitteet. Kansallisiin suunnitelmiin sisältyviä erityisiä poliittisia toimenpiteitä voidaan tarvittaessa päivittää uudestaan.

5. Prosessi ja aikataulu

Kansallisten suunnitelmien laatiminen on dynaaminen prosessi. Vaikka tähän liittyvän keskeisen EU-lainsäädännön tulevan lainsäädäntöprosessin tuloksilla on vaikutus kansallisten politiikkojen suunnitteluun ja täytäntöönpanoon, kansallisten suunnitelmien laatimisprosessi on tarpeen aloittaa jo vuonna 2016, jotta suunnitelmat voidaan viimeistellä hyvissä ajoin ennen vuotta 2020 siten, että otetaan huomioon asiaan liittyvä EU:n lainsäädäntö.

Olemassa olevat suunnittelu- ja raportointivelvoitteet niitä politiikan aloja varten, joilla on jo vuodelle 2020 asetettuja tavoitteita, pysyvät muuttumattomina vuoteen 2020. Raportit sovitettaisiin yhteen kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmiin liittyvän uuden prosessin kanssa. Vuoden 2020 jälkeistä ajanjaksoa varten komissio esittää lainsäädäntöaloitteen suunnittelu- ja raportointivaatimusten yhdenmukaistamisesta vuonna 2016, jotta voidaan vähentää hallinnollista taakkaa ja varmistaa yhdenmukaisuus, yksinkertaistaminen ja johdonmukaisuus useiden suunnittelu- ja raportointivirtojen välillä samalla kuin säilytetään raportoitujen tietojen laatu. Komission ja jäsenvaltioiden pitäisi jo ennen vuotta 2020 voida yhdistää ja yhdenmukaistaa osia raportoinnista, jos se on mahdollista toteuttaa muuttamatta lainsäädäntöä ja vaikuttamatta aineellisiin velvoitteisiin. Komissio on jo näyttänyt tässä suhteessa esimerkkiä yhdistämällä määräaikaikatsauksia ensimmäiseen energiaunionin tilaa koskevaan tiedonantoon.

Aikataulu jäsenvaltioiden ja komission toimet osoittavien kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien laatimiselle esitetään tämän osan lopussa olevassa taulukossa.

Jäsenvaltioita kehoitetaan esittämään syksyyn 2016 mennessä ensimmäiset tuloksensa yhdenmukaistavista ennusteistaan viiteskenaariota varten. Olisi myös käynnistettävä alueelliset keskustelut muiden jäsenvaltioiden kanssa. Samana vuonna komissio viimeistelee vuotta 2016 koskevan EU:n viiteskenaariota, toimittaa mallin kansallisia suunnitelmia varten ja antaa ohjeet alueellisesta yhteistyöstä. Vuoden 2016 aikana esitetään lainsäädäntöehdotukset tarkistetusta taakanjakopäätöksestä, uusiutuvasta energiasta, energiatehokkuudesta, markkinoiden suunnittelusta sekä suunnittelu- ja raportointivelvoitteiden yhdenmukaistamisesta.

Vuonna 2017 olisi käynnistettävä kansallinen poliittinen prosessi suunnitelmista, jotta mahdollistetaan suunnitelmien laaja poliittinen validointi kansallisella tasolla. Lisäksi saatetaan päätökseen alueelliset ja sidosryhmien kuulemiset. Maaliskuuhun 2017 mennessä olisi toimitettava komissiolle yhdenmukaistavat ennusteet, jotka kattavat sekä viite- että politiikkaskenaariot³. Nämä ennusteet muodostavat keskeisen panoksen jäsenvaltioiden kansallisiin suunnitelmiin. Kansallisten suunnitelmien luonnokset olisi toimitettava komissiolle vuonna 2017. Tämän jälkeen järjestetään muiden jäsenvaltioiden ja komission kanssa kuuleminen, jonka tarkoituksena on yhdessä saavuttaa EU:n tason energiatavoitteet. Tämän jälkeen komissio antaa suosituksia kansallisten suunnitelmien luonnoksista ja esittää ne seuraavassa kertomuksessaan energiaunionin tilasta.

Lopulliset suunnitelmat olisi toimitettava komissiolle vuonna 2018 ottaen huomioon kuulemiset muiden jäsenvaltioiden kanssa, komission suositukset ja asiaa koskeva EU:n lainsäädäntö. Komissio antaa tämän jälkeen kertomuksen energiaunionin tilasta, mukaan lukien ensimmäinen yhdistetty arviointi kansallisista energia- ja ilmastosuunnitelmista.

Vuoteen 2030 ulottuvien uusiutuvia energialähteitä ja energiatehokkuutta koskevien EU:n tasolla sovittujen tavoitteiden osalta komissio arvioi jäsenvaltioiden kansallisissa suunnitelmissa esitetyt yhteiset ponnistelut tavoitteiden saavuttamisen kannalta. EU:n tason politiikat ja toimenpiteet, joilla täydennetään kansallisia panoksia tavoitteiden saavuttamisen varmistamisessa, esitetään muun muassa uudessa uusiutuvia energialähteitä koskevassa direktiivissä sekä tarkistetussa energiatehokkuusdirektiivissä, jotka komissio esittää vuonna 2016. Se, miten joitakin näistä toimenpiteistä sovelletaan käytännössä, määritetään myöhemmässä vaiheessa jäsenvaltioiden kansallisissa suunnitelmissa esittämien yhteisten

³ Yksinkertaistamisen vuoksi asetettu päivämäärä mahdollistaa sen, että näitä ennusteita käytetään täyttämään seurantajärjestelmäasetuksen vaatimukset, jotka koskevat raportointia kasvihuonekaasupäästöjen ennusteista.

ponnistelujen sekä energiaunionin tavoitteiden saavuttamista koskevien edistymisraporttien perusteella.

Prosessin edetessä komissio järjestää säännöllisiä kokouksia jäsenvaltioiden kanssa ja on niihin yhteydessä antaakseen teknistä tukea, tarkistaakseen suunnitelmien laatimisen etenemisen ja keskustellakseen jatkotoimista.

Hallintoprosessissa varmistetaan kaikkien EU:n toimielinten, erityisesti neuvoston ja Euroopan parlamentin, osallistuminen.

Taulukko: Aikataulu kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien laatimiselle

	Jäsenvaltiot	Euroopan komissio
2016	<ul style="list-style-type: none"> Aloitetaan kokonaisvaltaisen strategian, keskeisten tavoitteiden sekä kansallisia energia- ja ilmastosuunnitelmia koskevan politiikan yleiskatsauksen laatiminen Kehitetään yhdennetyt menetelmät viite- ja politiikkaskenaarioiden valmistelemiseksi kansallisten suunnitelmien analyttiseksi perustaksi ja esitetään viiteskenaarion ensimmäiset tulokset Aloitetaan kansalliset sidosryhmien kuulemiset kansallisista suunnitelmista Aloitetaan muiden jäsenvaltioiden kanssa keskustelut kansallisten suunnitelmien laatimisesta 	<ul style="list-style-type: none"> Viimeistellään yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa vuotta 2016 koskeva EU:n viiteskenaario Toimitetaan malli kansallisia suunnitelmia varten, mukaan lukien keskeiset muuttujat ja parametrit kansallisia yhdennettyjä ennusteita varten Tarjotaan ohjeistusta alueellisesta yhteistyöstä Esitetään taakanjakoehdotukset tarkistetusta lainsäädäntöpäätöksestä, uusiutuvasta energiasta (myös rakennusalaan varten), energiatehokkuudesta, markkinoiden suunnittelusta sekä suunnittelu- ja raportointivelvoitteiden yhdenmukaistamisesta Pidetään jäsenvaltioiden kanssa teknisiä kokouksia muun muassa menetelmistä sekä keskeisistä indikaattoreista Annetaan toinen kertomus energiaunionin tilasta
2017	<ul style="list-style-type: none"> Viimeistellään sidosryhmien kuulemiset ja alueelliset kuulemiset kansallisista suunnitelmista Käynnistetään kansallinen poliittinen prosessi kansallisista suunnitelmista Toimitetaan komissiolle yhdennetyt ennusteet, jotka kattavat sekä viite- että politiikkaskenaariot Toimitetaan komissiolle kansallisten suunnitelmien luonnokset kansallisia suunnitelmia koskevien komission ohjeiden ja mallin perusteella 	<ul style="list-style-type: none"> Annetaan jäsenvaltioille teknistä tukea kansallisten suunnitelmien laatimisesta Helpotetaan ja tuetaan alueellisia kuulemisia muiden jäsenvaltioiden kanssa kansallisista suunnitelmista, mukaan lukien asianomaisten foorumien perustaminen Organisoidaan jäsenvaltioiden kanssa kuuleminen kansallisten suunnitelmien luonnoksista ja annetaan suosituksia suunnitelmien luonnoksista Annetaan kolmas kertomus energiaunionin tilasta
2018	<ul style="list-style-type: none"> Viimeistellään kansalliset suunnitelmat ottaen huomioon jäsenvaltioiden vertaisarviointi ja komission suositukset Toimitetaan lopulliset kansalliset energia- ja ilmastosuunnitelmat 	<ul style="list-style-type: none"> Annetaan jäsenvaltioille teknistä tukea kansallisten suunnitelmien viimeistelyssä Annetaan neljäs kertomus energiaunionin tilasta, mukaan lukien ensimmäinen kansallisia energia- ja ilmastosuunnitelmia koskeva yhdennetty arviointi, joka esitetään neuvostolle ja parlamentille